การพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

Development Assessment System of Reading Test (RT) Grade 1 Using Participatory Action Research

รณชัย ศรีธัญญาวงศ์*, สมพร หลิมเจริญ**, รัชกร ประสีระเตสัง***

RonnachaiSrisuthunyavong*, SompornLimcharoen**, RatchakornPraseeratesung***

อาจารย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

Lectuer Graduate School of Management Sripatum University KhonKaen Campus

Received: September 12, 2023 Revised: September 20, 2023

Accepted: November 7, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 5 ประการ คือ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบ สร้างระบบ ศึกษาผลการใช้ระบบ ประเมินและปรับปรุงระบบ และเผยแพร่ระบบ ดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนาโดยประยุกต์ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยดำเนินการที่โรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพียขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นกรณีศึกษาขั้นตอนการวิจัยมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การสร้างระบบ ขั้นที่ 3 การทดลองใช้ระบบ ขั้นที่ 4 การประเมินและปรับปรุงระบบ และขั้นที่ 5 การเผยแพร่ระบบโดยใช้วิธีการประชาวิจารณ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินการผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน การพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อาศัยการจัดองค์ประกอบตามแนวคิดเชิงระบบในการมองภาพงานวิจัยให้ชัดเจนขึ้น โดยจัดในกรอบความคิดด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ส่วนข้อมูลป้อนกลับ จะเป็นการตรวจสอบในแต่ละส่วน

2. ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของระบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยระบบย่อยซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบวางแผน ระบบปฏิบัติการ ระบบตรวจสอบ ระบบสะท้อนผล ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล

3. ผลการใช้ระบบโดยการนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์ของระบบ ด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องน่าเชื่อถือ และด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง

4. ผลการประเมินและปรับปรุงระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นผลการดำเนินการประเมินผลหลังจากระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้ปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบในส่วนที่ยังพบข้อบกพร่อง การดำเนินการขั้นนี้เป็นผลการประเมินผลหลังจากนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้ปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบในส่วนที่ยังพบข้อบกพร่อง

5. ผลการเผยแพร่ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการประชาพิจารณ์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งเห็นด้วยกับระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนา, ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

Abstract

This research aims to develop a system for assessing students' reading ability (RT) in grade 1 with five specific objectives: to study the basic information of system development; Create a system Study the results of using the system Evaluate and improve the system and publish the system. Conducted research in the form of research and development by applying the Participatory Action Research (PAR) methodology conducted at Ban Dong Daeng Nong Pia Khan School, Roi Et Province. Step 3: System trial, Step 4: System evaluation and improvement, and Step 5: Dissemination of the system using public criticism method in basic education institutions. In action, stakeholders are involved, carried out at every stage. The findings are conclusive. as follows

1. Reading Test (RT) Grade 1 based on the core curriculum of basic education. B.E. 2551 has an important goal to use learning measurement and evaluation as part of teaching and learning. Development of Reading Test (RT) Grade 1 based on the Core Curriculum Guidelines for Basic Education B.E. 2551 relies on systematic composition to see the research picture more clearly It is organized in the framework of input, process, output, and feedback is monitored in each section.

2. Reading Test (RT) Grade 1 Improved There are 4 subsystems which are continuously carried out in cycles: Plan, Act, Observe, and Reflection. Every system has 7 operational steps: planning, operation, inspection and reflection.

3. The results of using the system by implementing the Reading Test (RT) system of Grade 1 learners. Practical feasibility, suitability, accuracy, reliability, and results to related parties.

4. The assessment results and improvement of the Reading Test (RT) Grade 1 assessment system is the result of the assessment after the Reading Test (RT) Grade 1 system was used to gather suggestions for improvement of various components of the system in areas Where deficiencies were found. This stage of assessment was conducted after the Reading Test (RT) Grade 1 was put to the test to gather suggestions for improvement of system components where deficiencies were found.

5. Dissemination of Reading Test (RT) Grade 1 using public hearing method In basic education institutions, it appears that all basic education institutions agree with the Reading Test (RT) system for Grade 1 learners.

Keywords: Development, Assessment System for Reading Ability, 1st Grade, Participatory Action Research

บทนำ

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญในการให้ทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคม มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับติดตาม ประเมินและ รายงานผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการวางแผนและดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศเป็นนโยบายให้มีการสอบระดับท้องถิ่นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แนวคิดเดิมเป็นการกระจายอำนาจการจัดสอบที่มอบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีข้อมูลการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จึงได้ดำเนินการจัดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน รวมทั้งรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบอย่างต่อเนื่องเป็นระบบทุกปี นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 ถึงปัจจุบัน แต่การสอบที่ผ่านมายังไม่ครอบคลุมนักเรียนทุกคน ทุกชั้นปี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จึงร่วมกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้มีการจัดสอบเพิ่มเติมจากการสอบระดับชาติ (Ordinary National Educational Test: O-NET, National Test: NT) ได้แก่การสอบระดับท้องถิ่น(Local Assessment System: LAS) และการสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยให้นักเรียนทุกคนทุกชั้นปีได้มีโอกาสทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลและรายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสถานศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับสถานศึกษา และรายงานผลการประเมินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและวางแผนพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้น จึงมีความต้องการที่จะศึกษาการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนามีขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสร้างระบบ การทดลองใช้ระบบ การประเมินผลและปรับปรุงระบบ และการเผยแพร่ระบบ ในกระบวนการทดลองใช้ระบบได้ประยุกต์แนวทางการประเมินเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นกลไกควบคุมกระบวนการใช้ระบบ ซึ่งระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นระบบที่เกิดจากความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ในทุกขั้นตอนได้มาร่วมกันศึกษาปัญหาการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ให้สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันที่จะพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาผลการใช้ระบบโดยการนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปสู่การปฏิบัติ
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. เพื่อเผยแพร่ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้วิธีการประชาพิจารณ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีขอบเขตและวิธีดำเนิน การวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 โรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพียขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1.2 ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ ผู้บริหาร ผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและมชน โรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพียขันธ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้คัดเลือกโรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพียขันธ์ซึ่งเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ดังกล่าว และมีความต้องการที่จะพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เกี่ยวข้องยินดีให้ความร่วมมือ

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในครั้งนี้ดำเนินการพัฒนาระบบในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and evelopment) โดยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิจัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 การสร้างระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้ระบบโดยนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 4 การประเมินและปรับปรุงระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการประชาพิจารณ์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 คู่มือการใช้ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.2 คู่มือการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.3 แบบสังเกตระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (บก 1)

3.4 คู่มือการสนทนากลุ่มครูผู้สอน (คส 1.1)

3.5 คู่มือการสนทนากลุ่มนักเรียน (คส 1.2)

3.6 คู่มือการสนทนากลุ่มผู้ปกครอง (คส 1.3)

3.7 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร (บส 1.1)

3.8 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกครูผู้สอน (บส 1.2)

3.9 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนักเรียน (บส 1.3)

3.10 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ปกครอง (บส 1.4)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนาโดยประยุกต์ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยดำเนินการที่โรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพียขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นกรณีศึกษา ขั้นตอนการวิจัยมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การสร้างระบบ ขั้นที่ 3 การทดลองใช้ระบบ ขั้นที่ 4 การประเมินและปรับปรุงระบบ และขั้นที่ 5 การเผยแพร่ระบบ โดยใช้วิธีการประชาพิจารณ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินการผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนั้น ข้อมูลที่รวบรวมได้จึงมีจำนวนมากและมีความหลากหลาย โดยส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดการข้อมูลจากการวิจัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

5.1 จำแนกหมวดหมู่ข้อมูลที่รวบรวมได้ตามประเภทข้อมูลที่มีลักษณะเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Data)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ระยะคือ

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ผลทันทีที่รวบรวมข้อมูลภาคสนามเสร็จ เพื่อพิจารณาความเพียงพอและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่รวบรวมได้

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแล้วเพื่อทบทวนดูความสอดคล้องและความตรงของข้อมูล เพื่อนำไปสะท้อนผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้องการวิเคราะห์เพื่อสรุปภาพรวม หลังจากสะท้อนผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง และเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัยครบแล้ว เพื่อสรุปภาพรวมของการวิจัยร่วมกับผู้เกี่ยวข้องและนำผลการวิเคราะห์สรุปเป็นรายงานการวิจัย

5.3 การตรวจสอบข้อมูลและการยืนยันข้อสรุป ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้

5.3.1.1 ใช้ตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตแบบสอบถามต่าง ๆ กับสภาพจริงในโรงเรียนที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำผลการวิเคราะห์นั้น มา

สะท้อนผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาร่วมกันว่าสอดคล้องกับความเป็นจริงและมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

5.3.1.2 ใช้การตรวจสอบจากผู้รวบรวมข้อมูลหลายคนและหลายกลุ่มเพื่อยืนยันความสอดคล้องกันในแต่ละกลุ่ม แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปสะท้อนผลร่วมกัน หากข้อมูลที่ได้ไม่สอดคล้องกันก็จะมีการอภิปรายและหาข้อสรุปร่วมกัน

5.3.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการ ดังนี้

5.3.2.1 ใช้การตรวจสอบวิธีการสามเส้า (Triangulation) โดยใช้ข้อมูลหลาย ๆ แหล่งและใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่า ข้อมูลที่เก็บมาได้มีความตรง ความเที่ยงและความสมบูรณ์ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสามเส้า 2 วิธีการ ได้แก่

1) วิธีการสามเส้าภายนอก (External Triangulation) ผู้วิจัยตรวจสอบโดยการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการวิจัยกับข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ภายนอก ได้แก่ข้อมูลอื่น ๆ ของโรงเรียน ภาพถ่าย ข้อมูลจากผู้ปกครองและนักเรียนที่ไม่ได้เป็นผู้ร่วมวิจัย เป็นต้น

2) วิธีการสามเส้าภายใน (Internal Triangulation) ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ภายในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความตรงในการวิจัย ซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้ ได้แก่

- การใช้ข้อมูลจากกลุ่มที่หลากหลายเพื่อเปรียบเทียบทรรศนะที่ตกต่างกัน โดยกลุ่มที่ต่างกันย่อมมีการรับรู้ความจริงที่ต่างกัน คือ ผู้บริหาร กลุ่มผู้สอน กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มผู้นำชุมชน

- การใช้วิธีการและเทคนิคที่แตกต่างกันเพื่อสำรวจตรวจสอบในหัวข้อเดียวกัน เช่น ใช้การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

- การใช้การตรวจสอบโดยบุคคลในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน หากตรวจสอบแล้วเห็นขัดแย้งกันก็จะมีการหาฉันทามติ และตรวจสอบบุคคลภายนอกกลุ่มคือผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จะทำให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5.3.2.2 การตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน ในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ผู้วิจัยไม่ได้เข้าไปร่วมในกระบวนการ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลกับเอกสารต่าง ๆ ของทางโรงเรียนที่เก็บรวบรวมมา เช่น บันทึกการประชุม บันทึกการสอนของผู้สอน เครื่องมือต่าง ๆ ที่ให้ผู้เกี่ยวข้องบันทึก เป็นต้น

ผลการวิจัย

จากการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพียขันธ์ สรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบ สรุปผลได้ดังนี้

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาโดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาระบบ การประเมินเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน

(Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ใช้วิธีการที่หลากหลาย มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อาศัยการจัดองค์ประกอบตามแนวคิดเชิงระบบในการมองภาพงานวิจัยให้ชัดเจนขึ้น โดยจัดในกรอบความคิดด้านตัวป้อน (Input) ซึ่งได้แก่ แนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนบริบทของสถานศึกษา ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามระบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แนวคิดการประเมินตามสภาพจริง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและมีการประเมินเชิงปฏิบัติการเป็นกลไกควบคุม (Control) ผลผลิต (Output) คือ ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น ส่วนข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) จะเป็นการตรวจสอบในแต่ละส่วนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา นอกจากนี้ยังได้ศึกษาผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาระบบด้วยซึ่งได้แก่ ผลที่เกิดกับผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้บริหาร รวมทั้งผู้ปกครอง ซึ่งต้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาระบบ การประเมินเชิงปฏิบัติการและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของครูและบริบทของโรงเรียน

2. ผลการสร้างระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลได้ดังนี้

ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในโรงเรียน เครือข่ายนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง และเครือข่ายชุมชนซึ่งองค์ประกอบของระบบ มีดังต่อไปนี้

ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT)ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยระบบย่อย ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบวางแผน (Plan) ระบบปฏิบัติการ (Act) ระบบตรวจสอบ (Observe) ระบบสะท้อนผล (Reflect) ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล

3. ผลการใช้ระบบโดยการนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปสู่การปฏิบัติ สรุปผลได้ ดังนี้

1) ด้านการใช้ประโยชน์ของระบบ มีความชัดเจนในทุกขั้นตอน ทุกฝ่ายเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประเมิน ตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่าย และทำให้เกิดการพัฒนาการสอน

และการเรียนของผู้เรียน ผลการประเมินเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายในการร่วมมือแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

2) ด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คณะกรรมการสามารถปฏิบัติได้ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ผลที่ได้คุ้มค่าในการดำเนินการ

3) ด้านความเหมาะสม มีการพัฒนาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เป็นธรรมโปร่งใสในการปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย คำนึงถึงประโยชน์ผู้เรียนเป็นหลัก ดำเนินการด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ

4) ด้านความถูกต้องน่าเชื่อถือ มีความสอดคล้องกับความสำคัญและความจำเป็นในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระดับชั้นเรียน วัตถุประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการบรรยายกระบวนการดำเนินการชัดเจน สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน

5) ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง

5.1) ด้านความพึงพอใจ ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจต่อระบบเพราะสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนประเมินผู้เรียนในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทั้งด้านนักเรียน ผู้บริหารครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน

5.2) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับแนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูได้ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการโดยเป็นส่วนหนึ่งของการสอนทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม และทุกฝ่ายได้นำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียนและการสอนของครู

4. ผลการประเมินและปรับปรุงระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นผลการดำเนินการประเมินผลหลังจากระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้ปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบในส่วนที่ยังพบข้อบกพร่อง การดำเนินการขั้นนี้เป็นผลการประเมินผลหลังจากนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้ปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบในส่วนที่ยังพบข้อบกพร่อง

5. ผลการเผยแพร่ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการประชาพิจารณ์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการเผยแพร่ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการประชาพิจารณ์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งเห็นด้วยกับระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาโดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาระบบ การประเมินเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ใช้วิธีการที่หลากหลาย มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อาศัยการจัดองค์ประกอบตามแนวคิดเชิงระบบในการมองภาพงานวิจัยให้ชัดเจนขึ้น โดยจัดในกรอบความคิดด้านตัวป้อน (Input) ซึ่งได้แก่ แนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนบริบทของสถานศึกษา ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามระบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แนวคิดการประเมินตามสภาพจริง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและ มีการประเมินเชิงปฏิบัติการเป็นกลไกควบคุม (Control) ผลผลิต (Output) คือ ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น ส่วนข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) จะเป็นการตรวจสอบในแต่ละส่วนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา นอกจากนี้ยังได้ศึกษาผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาระบบด้วยซึ่งได้แก่ ผลที่เกิดกับผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้บริหาร รวมทั้งผู้ปกครอง ซึ่งต้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาระบบ การประเมินเชิงปฏิบัติการและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของครูและบริบทของโรงเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประสบผลสำเร็จคือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั่นก็ คือ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญ ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในโรงเรียนและเนื่องจากระยะแรกของการดำเนินการจะพบว่า ผู้เกี่ยวข้องที่เป็นนักเรียน ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ไม่กล้าแสดงออก จึงต้องมีการเสริมแรงในการแสดงความคิดเห็น ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยถอนตัวจากสนามวิจัยแล้ว ผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินการต่อ คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนที่จะเป็นตัวกลางนำการเปลี่ยนแปลงได้

2. ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในโรงเรียน เครือข่ายนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง และเครือข่ายชุมชนซึ่งองค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วยระบบย่อย ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบวางแผน (Plan) ระบบปฏิบัติการ (Act) ระบบตรวจสอบ (Observe) ระบบสะท้อนผล (Reflect) ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะทำให้การพัฒนาระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประสบความสำเร็จ คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและตัวแทนชุมชน ซึ่งจะเป็นก้าวแรกในการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นการตอบสนองการปฏิรูปการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันสังคม ฯลฯ ในกระบวนการจัดการศึกษา การดำเนินการตามวงจรในวงรอบที่ 1 มีปัญหามาก เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ ต้องอาศัยความร่วมมือกัน และเมื่อมีการสะท้อนและปรับปรุง จึงทำให้การดำเนินการในรอบที่ 2 ราบรื่นขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกิดจากกระบวนการวิจัยซึ่งใช้แนวทางความร่วมมือ (Cooperation Approach) ระหว่างนักวิจัยกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) จากการดำเนินงานของผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบว่า ผู้เกี่ยวข้องจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง เป็นการเสริมแรงให้ผู้เกี่ยวข้องมีกำลังใจ เห็นความสำคัญในการดำเนินงาน

3. ผลของการใช้ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น จะเห็นได้ว่า เดิมครูมีแนวทางการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบแล้วแต่ยังไม่เป็นระบบที่อาศัยทุกฝ่ายร่วมกัน แต่เมื่อได้มาร่วมกันพัฒนาระบบ จึงทำให้ได้พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ได้ตรวจสอบการทำงานของตน ได้รู้ความต้องการของผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นตื่นตัวในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มากขึ้น ผลของการใช้ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น ส่งผลดีให้เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้องเกิดความสัมพันธ์อันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เกิดวัฒนธรรมในองค์กรแบบใหม่ คือ การใช้พลังความสามารถของผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการซึ่งสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. ผลการประเมินและปรับปรุงระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นผลการดำเนินการประเมินผลหลังจากนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้ปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบในส่วนที่ยังพบข้อบกพร่อง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอยู่ตลอดเวลา การเรียนของนักเรียนดีขึ้นมาก นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นมาก แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ต้องพัฒนาต่อไป ส่วนครูมีการสอนดีขึ้น ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 ได้กระตุ้นการทำงานของครู ทำให้ครูกระตือรือร้นในการสอน ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ครูเปลี่ยนวิธีวัดผลแบบเดิมเป็นประเมินตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ทำให้วัดผู้เรียนได้ครบทุกด้าน ผู้บริหารให้ความสำคัญสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนรอบด้าน ด้านผู้ปกครองได้รับรู้ข้อมูลร่วมกับทางโรงเรียน เห็นความสำคัญในบทบาทของตนเองและความสำคัญของการร่วมมือกัน ในระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1

5. ผลการเผยแพร่ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการประชาพิจารณ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งเห็นด้วยกับระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้น นอกจากนี้จากการประชุมชี้แจงประธานเครือข่ายโรงเรียนทุกเครือข่ายโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่า ประธานเครือข่ายโรงเรียนทุกเครือข่ายโรงเรียนเห็นด้วยกับระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้น และได้มีการนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้ในระดับเครือข่ายโรงเรียนและระดับโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป โดยดำเนินการตามคู่มือการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สรุปผลการวิจัย

ระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของระบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ระบบย่อยซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบวางแผน (Plan) ระบบปฏิบัติการ (Act) ระบบตรวจสอบ (Observe) ระบบสะท้อนผล (Reflect) ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผลผลการใช้ระบบโดยการนำระบบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปสู่การปฏิบัติด้านการใช้ประโยชน์ของระบบ มีความชัดเจนในทุกขั้นตอน ตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่าย และทำให้เกิดการพัฒนาการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียน ผลการประเมินเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายในการร่วมมือแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงเป็นที่ยอมรับ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ด้านความเหมาะสม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมิน เป็นธรรม โปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ผู้เรียนเป็นหลัก ดำเนินการด้วยความรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณ ด้านความถูกต้องน่าเชื่อถือ มีความสอดคล้องกับความสำคัญและความจำเป็นในการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วัตถุประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบรรยายกระบวนการดำเนินการชัดเจน สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ประเมินผู้เรียนในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ด้านการวัดและ

ประเมินผล ทำให้ครูได้ใช้การวัดการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ใช้การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียนและการสอนของครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ดำเนินการวงจรการปฏิบัติการเพื่อที่จะได้ทราบจุดบกพร่องและจุดที่ควรพัฒนาในการดำเนินการรอบต่อไป

2. ควรมีการคัดเลือกคณะกรรมการระบบฯ จากผู้ที่เข้าใจ สมัครใจ ยินดีให้ความร่วมมือและเป็นตัวแทนกลุ่มได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

นิตยา เงินประเสริฐศรี. (2544). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. 27: 61-73.

นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2550). **แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551)**. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

Smith, S.E. (1997). Participatory Action Research within the Global Context. In Nurtured by **knowledge: Learning to Do Participatory Action–Research.** S.E. Smith. D.G. William and N.A. Johnson (editor). Pp.8. New York: The Apex Press.

Stringer, E. (1996). **Action Research: A Handbook for Pracifitioners.** Thousand Oak: Sage Publications.

Whyte, William Foote, et al. (1991). Participatory Action Research through Practice to Science in Social Research. In **Participatory Action Research.** William Foote Whyte (editor). pp. 19-55. California: Sage Publications.